

Tisdagen den 11 september 1660 hölls det ett birketing, där ett av ärendena som togs upp berörde MUNKABRON.

Som vanligt utsågs 8 ”stochemend”, nämligen:

Eshel Pouelsen i Väsmanstorp (*”Vesmendstrup”*), Peder Oelssen i Liungby, Peder Michelsen i Krige (*Krika*), Jens Pedersen i Øuad (*Övad*), Pouell Pedersen ibm, Jep Andersen i Braundeborg (*Brandeborg*), Anders Jngelsen i Ingelstorp (*”Ingelsterup”*), Oelle Laursen i Vesmendstrup,

Bild: 3500, affsagt aff Eshell Pouelsen i Vesmundsterup, som følger,

Da befindis der paa Monchebroe, En broe och brøst at Vere Ved magt (*”En bro med en mindre skada, men som ändå duger”*), som den Veigfarendes (*den vägfarande, den resande*) kand offuer kome, Mens thuende (*”tvenne”, två*) broer Er der den Ene Epter den Anden, som Er gandshe (*helt, alldeles*) brøstfeldige (*bristfälliga, odugliga*), och strax shall giøris ferdig, om Sognepresten (*”sockenprästen”, Kyrkoherden (i Riseberga)*) shall kome der offuer, Jmellum Kircherne: Och forshreffne broe och brøstVerch (*stenar som skydd för fall från bron (???)*) med til Hørige steen or (*stenläggning med små stenar, länge vanliga även på gårdsplaner*) Ved Ender (*”vid ändarna”*), Haffuer Vj -12 Mend lagt i thrij delle och Effter Huer Dell lagt Sognemendene Vdj threj Rode (*rotar, grupper*), som broen Er till at Holde Vedlige (*hålla bron i stånd*), saa Epterdj (*eftersom*) den broe som Er Ved Magt Holden (*”vidmakthållen”, i dugligt skick*), och beuissis (*det bevisas*) med Vindisbyrd (*vittnesmål; vittnen*), paa Aasterderne (*på platsen*), at En gaard, daa burde de det at beholde saauit (*så vitt, ”i den utsträckning”*) den Rode kand till kome (*roten har rätt till den (?)*),

Belangende (*angående, beträffande*) blaholte (*Bladhults*) gaarde – 8 Mend, Haffuer lagt i Rode for 2 gaarde, saa Epterdj (*eftersom*) det beuissis paa Aasterderne at det aldrig Haffuer Veret, Videre Anmodet Eller Heller legge (*lägger*) forshriffuene (*förutnämnda*) blaholte gaard och byger (*”byggen”*) Videre i Rode End for En gaard, Vdj brobygning i forshriffne Monchebroe, saauelsom (*så väl som*) i tilHørige sten ore (*tillhörande stensättningar*), uden De Vill En Huer aff bygerne (*”byggena”*) Hielp Noget till med En god Ville (*med en god vilja, godvilligt, frivilligt*), Epterdj de trenger alle til Sogneprestens Hielp (*eftersom de alla behöver kyrkoherdens hjälp*),

Den Østre broe shall Vere – 6 gaarde och it boell (*ett bol (något större än ett torp)*), Tue Nielsen i Fie- ringtoffte – 1 grd (*gård*), Thrued Laursen 1 grd, Søren Pouelsen i Koeholme (*Koholma*) – 1 grd, Lauris Nielsen i Modered (*Modaröd*) – 1 grd, Thrued Andersen i Biered (*Bjärröd i Färingtofta*) – 1grd, Thrued Tostensen i Gunerup (*Gundetorp (???)*) – 1 grd, Bent Gumandsen (??) i Kooeholme – 1 grd, Peder i Dyred (*Djurröd*) – 1 boell :/: Den Vestre broe shall Vere – 6 grd(e) Jep Finduelsen (???) i Fieringtoffte – 1 grd, Bent Jensen - ½ grd, Niels K(r)istensen i Koerup (*Karup (??)*) – 1grd, Jep Nielsen i Koeholme - ½ grd, Niels Olsen i Forestad - ½ grd, Suend Suendtsen - ½ grd, Enchen Sal: (*Salig (avlidne)*) Madts Pouelsen (*Madts Pouelsens änka*) – 1 grd, Jens Nielsen – 1 grd,

Om Mellembroen (*Mellanbron, den mittersta bron* (av 3 !)) shall Vere Holalte (??) gaard, (*möjligen gammalt (utdött) namn på Andersbygget*), Moens Pedersen i Fieringtofte – 1 grd, Tue Jngesen – 1grd, Niels Nielsen – 1 grd, Oelle Adtsersen i Annerup (*Annarp*) - ½ grd, Suend Andersen ibm - ½ grd, Oelle Jensen i Agerup (*Aggarp*) - ½ grd, Moens Agesen ibm - ½ grd, Lauris Pedersen i Moonche gaarden (*Munkagården*) - ½ grd, Jep Oelsen i Klinterup (*Klingstorp* (??)) - ½ grd, Peder Pedersen ibm - ½ grd, Oelle Pedersen - ½ grd, Tue Pedersen - ½ grd, Adstsued (?) Nielsen ibm – 1 grd, Niels Pedersen i Pedersterup (*även kallad Perstorps gårde och Perstorps torp*) – 1 grd, Blaaelt och Jndbygerne (?) besider – 1 grd, Tue Olsen i Høltamose (*Hyltemossa*) – 1 grd,

Den første Mand som Er Naffn giffuen (*namngiven, nämnd*) i Huer Rode, shall Haffue Jndseende (*uppsikt*) Huer (*”var och en”*) med sin broe och til Hørige sten ore: och aduare (*varsla, varna*) sine (*sina män*), Naar der Er Noget forfalden (*förfallet*), och dersom (*om, ifall*) Nogen Lader sig fortryche (*hålla sig undan (?)*) Och iche findis Lydige uden Nogen Høyui(g)tig (*mycket viktig*) Aarsage (*orsak, skäl*), och Nogen komer i shade (*kommer till skada, skadar sig*), bør den Vlydige shaden at Vdstaae (*stå för, ”betala”*), Och (*underförstått: ”den som”*) iche tager Vare paa, at Holde sine Rodismen (*rotemän*) til LydigHed deris tillagde (*tilldelade*) broe at Holde Ved lige, bør Hand oc h (*också*) derfor, at straffes, Huor Epter Huer kand sig Rette (*”Efter vilket var och en kan rätta sig efter!”*)!

Slutkommentar: 1) Namnet "Munkabron tyder på att broarna möjligen funnits redan på medeltiden. 2) "alla behöver kyrkoherdens hjälp". På vilket sätt? – Jo, t.ex. vid dop, vigsel och nattvardsgång m.m. 3) I Riseberga var under den aktuella perioden Lauris Nilsson Rhode åren 1645-1694 kyrkoherde och dessutom häradsprost. I birketingsboken har jag funnit flera exempel på att denne, efter sitt besök i Färingtofta kyrka, icke vände åter till Riseberga via Munkebroarna. Istället tog han vägen över Damsgården och Forestad, där det senare namnet tyder på att där fanns ett vadställe. Sedan fortsatte (red?) han d en slingrande vägen mot Kättabro. Enda avvikelsen mot den nutida sträckningen var, att vägen gick in om Ruggaröd, och direkt därifrån till Ängaröd. Eftersom Kättabro nämns första gången så sent som år 1820, tog han sig troligen via Väsmanstorp ner till Thomas spång, och därifrån hem till Riseberga. Anledningen till det krångliga vägvalet var troligen att prosten Rhode ville ha kontakt med så många människor som möjligt. 4) Valvbroar har man nog inte kunnat bygga så tidigt som man trott. Den främste kännaren i bygden, Jan Ljungdahl i Klingstorp, verkar anse att de 3 nuvarande valvbroarna vid Munkebron tillkommit ca år 1800, och till denna hans åsikt ansluter jag mig. 5) Skånes Nordvästpassage har satt upp en informationstavla vid en vändplan strax öster om valvbroarna. Den felaktiga texten på tavlan bör korrigeras. 6) Betydligt bättre VÄGVISNING till denna UNDERBARA broplats behövs!!